

Abadía de Sant Josep de Clairval

Carta de la Tardor 2013

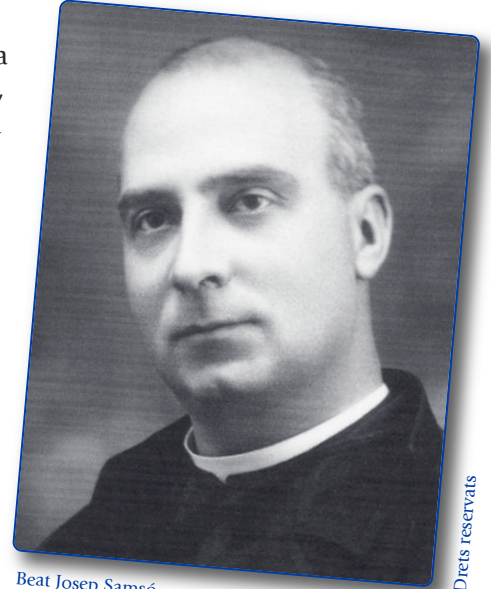
Estimats Amics,

A finals de l'estiu de l'any 1936, poc abans de la seva execució, decidida per un tribunal revolucionari, el beat Josep Samsó, sacerdot català, deia: "Per a nosaltres, cristians, només ens cal recordar la doctrina del nostre Mestre: *estimeu els vostres enemics, responent al mal amb el bé...* Potser, només així es podrà resoldre el problema social." El 24 de gener de 2010, dia de la beatificació del màrtir, el Papa Benet XVI el presentava com a model per als sacerdots i especialment per als rectors en llur ministeri de la catequesi.

En Josep Samsó va néixer el 17 de gener de 1887, a Castellbisbal (Barcelona) i rebé el baptisme el dia 22 d'aquest mes. El 20 d'octubre del mateix any, segons el costum de l'època, va rebre el sagrament de la Confirmació. És fill del farmacèutic Jaume Samsó i de la Josefa Elias. A l'any 1888, una nena vindrà, també, a omplir d'alegria la llar. Però, el 12 de novembre de 1894, el pare deixa aquest món per anar-se'n cap a l'eternitat. La vídua, en trobar-se sense recursos, s'apropa a la seva germana, que viu en un poble veí. Com que no té fills, ella i el seu marit ajudaran els petits orfes. En Josep serà educat als Maristes i la germaneta a les monges Teresianes. Des de l'edat de 6 anys, el nen manifesta el desig de ser sacerdot; ajudar a Missa és per a ell una veritable passió. De gran intel·ligència, el noi és molt bon alumne i destaca especialment en matemàtiques. Durant el 1900, la família es trasllada a Barcelona, i en Josep ingressa al seminari com a extern. Per pagar els seus estudis, la seva mare i la seva germana treballen intensament cosint roba. Un dia, un dolor molt fort al pit, aclapa el noi. El metge li prescriu un medicament, però li adverteix que si no fa efecte, l'adolescent serà condemnat en breu. La mare angoixada es postra davant la imatge de Nostra Senyora del Sagrat Cor, venerada a l'església que li està dedicada a Barcelona, i promet subscriure's a la revista del santuari, si el seu fill es cura. Un mes més tard, en Josep es troba en perfecta salut.

Què podem fer el diumenge?

Com a seminarista, en Josep dóna classes particulars per alleujar el pressupost de la llar materna. Estudiant exemplar, de vegades li demanen una suplència de professor. El 25 de juny de 1909, obtindrà la llicenciatura en teologia, fet que li dóna dret al títol de doctor. Des d'ara, el cridaran "Dr. Samsó". El bisbe de Barcelona no triga en posar-lo al seu servei com a secretari. Aquest mateix any serà ordenat diaca i rebrà el sacerdoci el 12 de març de 1910, amb dispensa d'edat perquè encara no té els vint-i-quatre anys requerits. El

Beat Josep Samsó

Drets reservats

19 de març, festa de Sant Josep, celebra la seva primera Missa a l'humil parròquia del Centre Obrer, al carrer Calàbria. Convençut de que mossèn Samsó té una veritable vocació de rector, el seu director espiritual fa comprendre al bisbe que el secretariat del bisbat no és el lloc d'en Josep Samsó. Ben aviat, doncs, el jove capellà és nomenat vicari de la parròquia de Sant Julià d'Argentona, un poblet de la regió. El rector és mossèn Francesc Botey, un bon sacerdot que ja comença a sucumbir sota la càrrega de l'edat. El nou vicari es fa càrrec de la catequesi, que, aleshores, està una mica descuidada a la parròquia. Mossèn Samsó demostra un autèntic talent per ensenyar el catecisme, al punt que fins i tot els adults s'hi interessin. De vegades els fa preguntes provocants: "què hem de fer el diumenge? -anar a Missa, contesten. -Molt bé, però també podem treballar, oi que sí? -No, mossèn. -Per què? Perquè Déu no ho permet", responen triomfalment els nens...

Efectivament, l'obligació del descans dominical es refereix al tercer manament de Déu: *observa el dia de repòs perquè és sagrat* (Dt 5, 12). *El setè dia serà un dia de descans complet, dedicat al Senyor* (Ex 31:15). L'Església ens recorda aquest precepte en el compendi del Catecisme de l'Església Catòlica: "el dia del Sàbat, fa memòria del repòs de Déu en el setè dia de la creació, com també de l'alliberament d'Israel de l'esclavatge d'Egipte i de l'Aliança establerta per Déu, amb el seu poble". A la pregunta: "per què per als cristians, el diumenge ha substituït al dissabte?", el Compendi respon: "el diumenge és el dia de la resurrecció de Crist. Com a primer dia de la setmana (Mc 16:2), ens recorda la primera creació; com

a dia següent del dissabte, significa la nova creació inaugurada per la resurrecció de Crist. "Per això, es va convertir en el primer dia de tots els dies festius dels cristians: el dia del Senyor, que en la seva Pasqua, ha portat a la perfecció el Sabbath dels jueus i anuncia el descans etern de l'home en Déu."

"Els Cristians santifiquen el diumenge i les altres festes d'obligació, participant en l'Eucaristia i acomplint activitats que no impedeixin l'honor de Déu. Són dies per dedicar-se a un saludable esbarjo, necessari per a la relaxació del cos i de la ment. Hom pot aprofitar-los, també, per acomplir activitats relacionades amb les necessitats familiars o valuosos serveis socials, sempre i quan no perjudiquin la santificació del diumenge, la vida familiar o la salut." Per tant, importa molt el reconeixement civil del diumenge com a dia festiu, "per donar a tothom la possibilitat efectiva de gaudir d'un descans adequat i temps lliure per cultivar la vida religiosa, familiar, cultural i social. En definitiva, per disposar de moments propicis a la reflexió, al silenci... També per dedicar-se a bones accions a favor dels malalts o ancians» (CF. compendi, 450-454; Catecisme de l'Església Catòlica, 2189).

Quants li'n calen?

Al barri de la parròquia de mossèn Samsó, hi ha un home molt oposat a la religió. La seva dona, per evitar conflictes, ha d'anar a Missa d'amagat. Aquest senyor, s'assabenta pels seus amics, que el nou vicari és molt simpàtic i que ensenya meravellosament a la canalla. Aleshores, una mica tocat pel que li han dit, permet a la seva muller de portar els seus fills al catecisme del vicari. La dona li posa com a condició que li permetrà anar a Missa amb tota llibertat. El marit, accepta i ella corre a dir-ho al sacerdot. Mossèn Samsó li demana de recitar cada dia tres "Ave Maria" per a la conversió del seu marit. Dies més tard, el rector i el seu vicari volen organitzar, per als homes de la parròquia, un recés, segons el mètode dels exercicis espirituals de Sant Ignasi. Abans, però, cal trobar el nombre suficient de participants; de moment només són sis. Informat d'aquest recés, el nostre "ateu" diu a la seva muller: "Si el vicari em convidés, hi aniria". La dona no dóna fe a les seves orelles... El vicari, posat ja al corrent, no triga en deixar-se veure per la casa del nostre home. Aquest li pregunta: -Mossèn, quants n'hi ha d'apuntats? El sacerdot una mica confús li diu que encara són poc nombrosos. -"Quants li'n calen? Una trentena, li diu el capellà. -No es preocupi, mossèn, jo li trobaré la resta. A la inauguració del recés, hi haurà trenta-dos participants.

En aquells anys, un novici jesuïta, el barceloní Francesc de Paula Vallet, aprofitava de manera excepcional el dinamisme dels exercicis espirituals de Sant Ignasi. Uns anys més tard, copsat pel carisma que havia rebut, promourà una campanya de predicació de recessos espirituals per tota Catalunya. La seva finalitat és de permetre'n la participació als cristians compromesos en tots els

sectors de la vida social; per això va idear un mètode de recessos de cinc dies, del qual encara avui dia se n'inspiren diverses obres d'exercicis espirituals. Després d'haver estat ordenat sacerdot, el 1923, el Pare Vallet posarà el seu carisma personal de predicador, al servei d'aquesta obra d'evangelització. Entre el 1923 i el 1926, impartirà aquests exercicis espirituals a més de 8.500 adults, tots homes. De seguida, per la gràcia de Déu, grans fruits espirituals apareixeran: conversions, reconciliacions, vocacions, compromisos socials, renovació de parròquies... (Cf. Le Père Vallet, A. Sospedra 1995).

Els exercicis espirituals de Sant Ignasi representen un camí i un mètode especialment eficaç per buscar i trobar la voluntat de Déu en nosaltres, al voltant nostre i per tot arreu", deia el Papa Benet XVI el 21 de febrer de 2008. I Sant Robert Bellarmí, jesuïta del segle XVI, basant-se en els exercicis espirituals de Sant Ignasi, escrivia: "si ets intel·ligent, comprens de seguida que has estat creat per a la glòria de Déu (la glòria de Déu, segons Sant Ireneu, és la plenitud de vida de l'home) i per a la teva salvació eterna. Aquest és el teu objectiu, el centre de la teva ànima, el tresor del teu cor. Per tant, has de considerar com un bé real, allò que et condueix al teu objectiu, i un mal real, allò que te'l fa perdre. Els esdeveniments favorables o adversos com són: riquesa i pobresa, salut i malaltia, honors i menyspreus, vida i mort, l'home savi no ha d'acollir-los o fugir-los per ells mateixos. Només són bons i desitjables en la mesura que contribueixen a la glòria de Déu i a la teva felicitat eterna, i dolents i evitables si t'ho impedeixen". "Aquestes paraules, deia Benet XVI, certament no estan passades de moda; són paraules que encara avui dia cal meditar llargament per encertar el nostre camí en aquest món" (audiència del 23 de febrer de 2011).

La força de la pregària

El nou bisbe de Barcelona, segons el costum de l'època, organitza un concurs per a l'obtenció de la rectoria d'una petita parròquia rural: Sant Joan de Mediona. Mossèn Samsó passa brillantment la prova; però a la seva entrevista amb el bisbe, aquest li retreu el fet d'ésser un home d'esperit independent, que es va negar a romandre al servei del seu predecessor. Afortunadament, el prelat no trigarà gaire abans d'adonar-se que les informacions que ha sentit i que han basat les seves acusacions no són justes. Així doncs, l'11 de gener de 1917, el capellà pren possessió de la parròquia. L'acollida dels feligresos és hostil. Aquesta bona gent roman aferrada al sacerdot que ha administrat la parròquia en l'absència de Rector. Per postres, poc després, mor un nen d'onze anys i la família manifesta el desig, d'enterrar-lo amb un taüt blanc. El jove Rector assenyala que, d'acord amb les disposicions litúrgiques, els taüts blancs estan únicament reservats als infants que moren abans de l'edat d'ús de raó. Amb gran disgust de tothom, mossèn Samsó seguirà fidelment les rúbriques litúrgiques i no hi haurà taüt blanc. En acabar l'enterrament, alguns exaltats l'amenacen d'apedregar-lo... No obstant

això, amb moltes oracions i llàgrimes, el pobre Rector aconseguí guanyar la confiança dels seus feligresos. En els moments difícils, se'l sentia repetir: "Primer, Déu!". Un dels parroquians donarà aquest testimoni: "quan mossèn Samsó va arribar a la parròquia, ningú el volia, perquè encara no el coneixíem. Quan va marxar tots plo- ràvem perquè aleshores ja el coneixíem!"

L'agost de 1919, el rector de Mataró mor, deixant una enorme parròquia dividida en dues faccions d'afinitats polítiques contràries; cada un dels grups està recolzat per una dotzena de preveres de l'indret. El bisbe de Barcelona vol enviar-hi a mossèn Samsó com a administrador, pensant que aquest sacerdot de 32 anys és l'home providencial per a la pacificació de la parròquia. El jove capellà però, li demana un temps de reflexió i ho consulta amb el seu director espiritual. Aquest li diu: "Fill meu, això no t'ho has pas buscat tu. És Déu mateix qui t'ho proposa per mitjà del teu superior. "Accepta aquesta càrrega amb humilitat i confiança, sabent que allí on tu no podràs arribar, Déu hi arribarà."

Un somriure característic

Més aviat alt de talla i atraient, mossèn Samsó porta sempre el cabell rapat. La seva anadura és solemne, amb un aire gairebé marcial i una ombra de severitat que suavitzava el somriure característic, heretat de la seva mare. Amb la seva família, sap ser molt afectuós, però és molt exigent amb ell mateix i de vegades una mica massa amb els altres. "Si mossèn Samsó no hagués mort màrtir, hom no hauria pensat mai en la seva beatificació", diran alguns. No obstant això, també sap fer-se estimar i perdonar; els escrits de Sant Francesc de Sales, que llegeix i medita, l'ajudaran a corregir força la seva rigidesa natural. Un dels seus vicaris diu: "tot i la disciplina que feia regnar a la parròquia, i que de vegades ens feia patir, cal reconèixer que vàrem aprendre molt d'ell, perquè mossèn Samsó va ser un savi i un sant." L'autor d'aquestes paraules fou un dels més "rebels" vicaris. El jove Rector va haver d'exercir la seva paciència amb ell. Un dia, per exemple, en què mossèn Samsó insisteix en la puntualitat, el vicari li respon: "A veure, doctor Samsó, no sap Vostè que jo sóc de tal poble i que tothom em coneix?; en cada una de les parròquies per on passo, hom em suporta un mes, el segon mes em detesten i el tercer, em fan fora. Per tant, sigui conscient: la puntualitat no va amb el meu tarannà!"

El rector Samsó vol ser el sacerdot de tots. La seva primera inquietud a Mataró fou la d'obrir més àmpliament la participació de les famílies pobres a les celebracions litúrgiques. Amb ell, per exemple, els treballadors també poden portar el dossier durant la processó del Santíssim Sagrament. En aquesta mateixa perspectiva, mossèn Samsó provoca una gran emoció quan demana als fidels la simplificació dels vestuaris luxosos fets per als nens de la primera comunió. D'altra banda però, insisteix molt en que tots es beneficien d'una perfecta preparació catequètica, essencial per a la bona disposició del cor.

"Fillets meus, els deia, no sigueu mai culpables de rebre el Cos de Crist mal preparats. Purifiqueu la vostra consciència, fins i tot dels pecats venials i accions desordenades. Si ho feu així, el fruit de les vostres comunions serà immens". També els convidava a la devoció cap a la Verge Maria: "Mireu la Mare Immaculada, veieu el seu mantell i penseu amb el cel, desitgeu el cel! Poseu-vos les ales de la puresa; com més netes seran aquestes ales, més aprop estareu del cel." Per facilitar l'accés al sagrament de la Penitència, farà afegir confessionaris a la basílica.

"El Senyor ens fa una invitació urgent per rebre el sagrament de l'Eucaristia, recorda el Catecisme de l'Església Catòlica: *realment us dic, si no mengeu la carn del Fill de l'Home i no beveu la seva sang, no tindreu la vida en vosaltres* (Jn 6:53)... Per respondre a aquesta invitació, cal preparar-nos per aquest moment tan gran i tan sant... Quan hom és conscient d'haver comès un pecat greu, cal rebre el sagrament de la Reconciliació abans d'anar a la Comunió... Per atansar-se adequadament a aquest sagrament, cal també observar el petit dejuni prescrit (Cf. codi de dret canònic, c. 919: "per rebre la santa Eucaristia cal abstenir-se de menjar ni beure cap beguda a l'excepció d'aigua o medicines, com a mínim una hora abans de la comunió. L'actitud del cos (gestos, roba) ha de significar el respecte, la solemnitat, l'alegria d'aquest moment on Crist es converteix en el nostre amfitrió" (CEC 1384, 1385, 1387).

Tots cridats

Segons deia el bisbe de Segòvia d'aquell temps, mossèn Samsó va establir a Mataró el Catecisme més ben organitzat de tota Espanya. Per a aquest sacerdot, els cursos de Catecisme són el viver de la parròquia i del seminari. El seu objectiu és que els catequitzats es converteixin més tard en catequistes: "no pensem que la manca d'aptitud personal ens excusi, diu el prevere, tots: sacerdots, religiosos, pares de família, laics, tots estem cridats a l'obra de l'evangelització de les ànimes". D'altra banda, conscient de l'agitació causada per la mixitat, sobretot en els nois, mossèn Samsó, no s'hi mostra gens favorable, especialment durant els moments de relaxació organitzats pel patronatge dels joves treballadors. En aquest punt però, el nostre Rector toparà amb l'opinió contrària d'un altre sacerdot influent i no hi haurà cap canvi.

Mentrestant, un odi antireligiós es desenvolupa per tot el país, especialment a Catalunya. Alguns burgesos i gairebé tots els obrers, se senten agitats per poderoses faccions revolucionàries. El 6 d'octubre de 1934, uns homes armats es presenten a la basílica de Mataró i amenacen de mort el nostre mossèn, que es troba aleshores a l'església amb un altre sacerdot i dos laics: "Poseu foc vosaltres mateixos a l'església o us matem!" Impertorbables, el rector i els seus amics mostren que prefereixen la mort. Els agressors no s'atreveixen a disparar i ells mateixos posen foc i fugen. Els veïns alertats porten aigua i entre tots aconseguen apagar l'incendi.

Mossèn Samsó té un pressentiment i diu: "passi el que passi, estem plenament en les mans de Déu. Per la meua banda, cada dia en l'oració, em preparo per al martiri... He d'admetre que hom comet molts pecats i aquestes taques s'han de rentar amb sang innocent generosament vessada i unida a la de l'Anyell Immaculat."

La nit del 18 al 19 de juliol de 1936, uns patacs bruts ressonen a la porta de la rectoria. És la policia que ve a fer una perquisició, car pensen que els sacerdots tenen armes amagades. Sospiten que els catòlics vulguin enderrocar la República. Assegut en un banc, mossèn Samsó xerra amablement amb els policies: – "sempre he volgut defensar l'Església per tots els medis al meu abast, però mai per les armes. Jesús, el meu Mestre Diví, per defensar-la no va matar ningú, sinó que va donar la seva vida. – Ah, diu un policia, si tots els sacerdots fossin com Vostè! – El que passa, respon el rector, és que realment no coneixeu els sacerdots, i que massa sovint us en feu una ben falsa idea.

«Sóc jo!»

El govern republicà no triga en ser aclaparat per els elements extremistes. Les milícies obreres electrificades per les ideologies marxistes i anarquistes es fan mestresses dels ajuntaments i del carrer. Per a ells, una cosa és clara: l'Església és l'enemic que cal destruir. Conscient del perill, mossèn Samsó busca refugi a casa d'uns amics. El 30 de juliol de 1936, disfressat d'empresari, deixa aquest refugi per no comprometre els amics. Així que, amb un bigoti postís, el cabell tenyit, ulleres fosques, una cigarreta a la boca i una cartera sota el braç, marxa cap a l'estació del tren. En arribar, demana a una senyora l'hora de la sortida del tren. Però aquesta dona reconeix la veu del capellà que tantes vegades ha escoltat, i corre a avisar la milícia que aguaita per allí. Interpel·lat, el capellà respon simplement: "el que busqueu sóc jo!" L'agafen i se l'emporten cap a l'Ajuntament per ser jutjat pel Comitè antifeixista. Traslladat a la presó, el tanquen en una cel·la amb

d'altres 10 persones; aviat n'hi haurà trenta-cinc. Allí romandrà trenta-tres dies organitzant els temps de meditació, Breviari i Rosari amb els reclusos. Confessa els seus companys i els dona suport amb la seva vibrant paraula: "no tingueu por, sóc jo el seleccionat per al sacrifici; Alabat sia Déu!" Un dels seus companys de captivitat declararà: "cada matí, quan havíem de netejar la cel·la, havíem d'arrencar-li l'escombra de les mans. La seva estada a la presó va ser una veritable missió per a nosaltres."

El 15 d'agost de 1936, gràcies a una família amiga, va poder rebre a la presó la Sagrada Eucaristia. Aquesta gràcia li serà renovada dues vegades per setmana fins l'1 de setembre. El 29 d'agost, varen portar un altre sacerdot a la presó. Era aquell capellà amb el qual mossèn Samsó havia tingut algunes disputes sobre la barreja de nois i noies al "patronatge de joves obrers". Els dos preveres cauen en els braços l'un de l'altre i aquesta abraçada segella la seva profunda reconciliació; seguidament s'impartirant, l'un a l'altre, el sagrament de la Reconciliació. "Mossèn Samsó va morir com havia viscut, és a dir: com un sant", afirmarà aquest prevere que aconseguirà escapar de la mort.

L'1 de setembre de 1936 venen a buscar-lo per a l'execució. Durant el trajecte, xerra amistosament amb els seus botxins. Un d'ells li diu: – "miri, nosaltres acomplim ordres; en cas contrari, lluny de voler matar-lo. – "Feu el vostre deure", respon simplement el capellà. En arribar al lloc de l'execució, dirigeix unes paraules tan impregnades de cordialitat als seus botxins que els pobres homes n'estan trastornats. Fins i tot s'acosta per abraçar-los. Un dels tres, reula per no deixar-se tocar pel sacerdot. Només aquest home tindrà el valor de disparar l'arma contra el màrtir. Més tard dirà: "Si m'hagués tocat no hauria pogut disparar." La notícia de la seva execució, commou profundament un dels líders revolucionaris: "Lladres! Assassins! S'exclamava, me l'heu robat; aquest home estava sota la meua protecció! No és pas així com farem triomfar la nostra causa...!"

Josep Samsó va ser beatificat el 23 de gener de 2010 a Mataró, a la basílica de Santa Maria, d'on va ser arxipreste. El Nunci i el Cardenal de Barcelona varen presidir la cerimònia. Demanem al beat Samsó que ens comuniqui el zel per a la transmissió de la fe mitjançant la catequesi i el testimoni cristià a la societat contemporània.

- El Dr. José Samsó Elías y su tiempo, Mn. Salvador Nonell i Bru, Distribuidora Balmes S. L. (1986).

- El Pastor retrobat, Ramon Reixach i Puig, Editorial Claret, S.L.U. (2010).

Dom Antoine Marie
o. a. b.

- Per rebre (gratuitament) la Carta de l'Abadia Sant Josep de Clairval, cal adreçar-se a l'Abadia, les dades de la qual s'assenyalen tot seguit.
- Rebrem amb molta gratitud totes les adreces de possibles lectors que ens facin arribar:
- Ajuts:

Transferència bancària: Caixa Duero (Madrid): C.C.C. 2104 - OF.:3335 - D.C.: 07 - Núm: 9113949609.
Xecs ordinaris en euros o en dòlars a nom de "Abbaye Saint-Joseph de Clairval".

Targeta de crèdit: cf. la nostra pàgina www.clairval.com

Fax: 03 80 96 25 29

E-mail: abbaye@clairval.com

<http://www.clairval.com/>

Abbaye Saint-Joseph de Clairval (Ed. catalana) ISSN: 1956-3914 - Dépôt légal: date de parution - Directeur de publication: Dom Antoine Beauchef - Imprimerie: Traditions Monastiques - 21150 Flavigny-sur-Ozerain.

ABBAYE SAINT-JOSEPH DE CLAIRVAL – 21150 FLAVIGNY-SUR-OZERAIN – FRANCE

Fax : 00 33 3 80 96 25 29 – E-mail : abbaye@clairval.com – Site : <http://www.clairval.com/>